

histories

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

Februari-maart-april 2023

Driemaandelijks tijdschrift. V.U.: Paulina van der Zee, Sint-Amandstraat 72, 9000 Gent. Afgiftekantoor: Antwerpen X, P 928058

voor en door erfgoedvrijwilligers

Een voorjaar boordevol kleine en grote erfgoedactiviteiten trekt zich op gang: van carnaval tot Erfgoeddag en van heemdagen tot Archeologiedagen. Vaak worden deze activiteiten gedragen door jullie: erfgoedverenigingen en -vrijwilligers en daar zijn we bij Histories trots op! Als cultureel erfgoed het DNA is van onze samenleving, dan vormen erfgoedvrijwilligers het kloppend hart. Zonder jullie is veel in het erfgoedlandschap simpelweg onmogelijk.

Ondersteuning

Deze gepassioneerde inzet voor erfgoed willen we bij Histories maximaal ondersteunen. Vorig jaar luisterden we, onder meer via een enquête, naar jullie noden. Daar proberen we ons zo goed mogelijk op

af te stemmen. Dat doen we via ons uitgebreide vormingsaanbod (p 4 & 5), maar je kan bij ons ook terecht voor concreet advies en begeleiding. Om al onze tools en publicaties beter toegankelijk te maken, bouwen we sinds kort aan een nieuw online platform waarin we al onze kennis en ervaringen bundelen: Praktijktips. Van een artikel tot een brochure, van een video tot een toolbox, neem zeker al eens een kijkje op www.historiesvzw.be/praktijktips! De eerste editie van deze krant in september vorig jaar was een experiment dat goed onthaald werd. Daarom besloten we om het verder te ontwikkelen. Om jullie nog beter op de hoogte te houden van ons aanbod en van wat er leeft in erfgoedland, zullen er dit jaar zelfs vier edities van deze

krant in je brievenbus belanden. We vijlen aan de lay-out en schaven verder aan de inhoud, tot deze helemaal op punt staan. Zo zal je in deze krant al enkele nieuwe rubrieken ontdekken, laat ons zeker weten wat je ervan vindt!

Save the date: Histories Festival

Noteer zaterdag 23 september 2023 alvast met stip in je agenda. Histories nodigt je die dag uit voor haar Festival in de Sint-Pietersabdij in hartje Gent. Het wordt een feestelijke dag van en voor erfgoedvrijwilligers met een programma dat bol zal staan van inspirerende ontmoetingen en boeiende activiteiten. De komende maanden verneem je er meer over via onze website en nieuwsbrief. Zorg dat je erbij kan zijn!

\ In deze krant

'We zitten allemaal in hetzelfde schuitje'

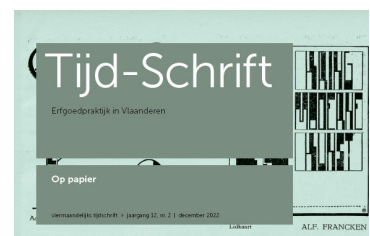
P. 2 >

Vormingsaanbod voorjaar 2023

P. 4 >

Tijd-Schrift: Op papier

P. 6 >

In beeld

P. 8 >

‘We zitten allemaal in hetzelfde schuitje’

DSMG kiest bewust voor een inclusieve (vrijwilligers)werking

In het Groot Begijnhof in Gent beheert het Documentatiecentrum voor Streekgeschiedenis dr. Maurits Gysseling (DSMG) sinds 1970 een bibliotheek en archief over de geschiedenis van Gent en buurgemeenten. Het DSMG is vooral bekend om zijn diverse historische en actuele documentatie. Maar wij willen graag meer weten over hun uniek – én divers – medewerkersbeleid.

Bert Vervaeke is al 16 jaar voorzitter van het DSMG. Van in het begin zette hij vrijwilligers hoog op de agenda: in die 16 jaar groeide de DSMG-ploeg van 4 tot 45 vrijwilligers. Bert coördineert het bestuur en de vrijwilligerswerking samen met ondervoorzitter Louis Gevaert. Naast de ‘gewone’ vrijwilligers werkt Bert met vrijwilligers van OBRAIBAKEN. Louis is in het DSMG het aanspreekpunt voor mensen die een werkstraf opgelegd kregen.

Diverse vrijwilligersploeg

Bert en Louis delen dezelfde visie op vrijwilligerswerk en medewerkersbeleid. Daarin voelen ze zich verantwoordelijk voor medemensen in het Gentse. ‘Als organisatie die veel krijgt van de stad, vinden we het zinvol om onszelf ook in te zetten voor anderen’, zegt Bert. Het is de weg waar Louis en Bert zelf voor kiezen, maar het lot hielp ook een handje.

Zes jaar geleden vroegen de bureaus van OBRAIBAKEN of ze konden samenwerken. De organisatie helpt volwassenen met een beperking aan zinvolle vrijetijdsbesteding en wijst nu al zes jaar mensen door naar het DSMG. Zo’n vijftien procent van het vrijwilligersteam van DSMG zijn nu mensen met een lichamelijke beperking, mensen met een psychische stoornis of langdurig werklozen.

En ook zes jaar geleden kwamen daar de medewerkers bij die Justitie doorverwees voor een werkstraf. Sindsdien werkten al meer dan dertig mensen bij DSMG met een taakstraf van 80 tot 400 uur. ‘Ze hebben iets mispeuterd’, vertelt Louis. ‘We weten niet altijd wat. Sommigen zeggen het, maar de meesten niet.’

Een gevarieerd team dus. De vrijwilligers weten in principe niets over de achtergrond van nieuwe vrijwilligers of ‘mensen met een taakstraf’. Vaak is het voor het vaste team niet eens duidelijk wie meewerkt als werkstraf. ‘We zeggen het ook niet aan onze medewerkers als er iemand nieuw is. Dat zien ze vanzelf wel. En het is pas als mensen na een korte tijd weer vertrekken, dat ze denken: ah, dat zal iemand met een werkstraf geweest zijn. We benaderen mensen met een werkstraf op dezelfde manier als alle andere medewerkers. We zeggen ook niemand hoe ze moeten omgaan met ‘werkgestraften’.

‘Dat is ook onmogelijk omdat de mensen te verschillend zijn’, vult Bert aan. ‘Zo was een eerste medewerker een hoogopgeleide bankmedewerker. De volgende medewerker was heel wat minder ‘chic’. Dan heeft het geen zin om een handleiding voor die groep medewerkers te schrijven. De meeste communicatie verloopt informeel, in de koffie- en

Beknopt

- \ Het DSMG werkt met gevarieerde teams, ook met mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking, langdurig werklozen of mensen met een werkstraf.
- \ Voorzitter Bert Vervaeke en ondervoorzitter Louis Gevaert zijn trots op alle vrijwilligers en iedereen krijgt dezelfde behandeling.
- \ De vrijwilligers blijven enthousiast doordat ze verantwoordelijkheid krijgen, afwisselende taken mogen uitkiezen en omdat er aandacht is voor het sociale aspect.

lunchpauzes. Typische momenten om persoonlijke verhalen uit te wisselen en vriendschappen te sluiten. We gebruiken die pauze ook wel om een serieuze mededeling te doen. Zo vertelde een man met epilepsie hoe het team hem het best kan helpen als hij een aanval krijgt.’

Iedereen welkom

Louis en Bert zijn trots op alle medewerkers van DSMG. Dat zeggen ze niet alleen, het is ook duidelijk te zien in het jaarboek 57-2020 van de Heemkundige Kring De Oost-Oudburg waarin alle vrijwilligers staan. ‘We zitten allemaal in hetzelfde schuitje, we zijn allemaal vrijwilligers en niemand speelt baas’, zegt Bert.

Iedereen is welkom, voor een kort project of voor een langer engagement. Het is vooral belangrijk dat de vrijwilligers zoveel mogelijk zelfstandig kunnen werken.

met een werkstraf. ‘Als zij het een keer beu zijn om te knippen en te plakken, mogen ze altijd de borstel pakken of een keer stofzuigen’, zegt Louis. ‘Dat moeten ze niet komen vragen.’ De takenpakketten van de medewerkers van Justitie en de vrijwilligers vullen elkaar goed aan. Louis en Bert merken dat mensen met een werkstraf het liefst licht of huishoudelijk werk doen. Dat is dan weer prettig voor de vaste vrijwilligers, omdat zij dan meer tijd hebben voor het archief.

Totaalplaatje is nog altijd positief

Louis en Bert kiezen dus bewust voor een inclusieve vrijwilligerswerking. En hoewel de balans nog altijd heel positief is, waren er ook uitdagingen. Zo was er iemand met een werkstraf die het de organisatie echt moeilijk maakte: ‘Hij bedreigde ons, probeerde ons zwart te maken en stuurde de arbeidsinspectie, de brandweer en Monumentenzorg op ons af. Uiteindelijk was het verslag van de arbeidsinspectie heel positief, waardoor we het stadsbestuur konden tonen dat we in orde zijn.’

De medewerkers zijn ook niet allemaal even productief. Louis: ‘We hadden al mensen die, zodra je je rug draaide, bezig waren op hun telefoon. Maar er zijn ook mensen die zelf initiatief nemen en meer doen dan ze moeten doen. Zolang het totaalplaatje positief blijft, blijven we op deze manier werken.’ Louis en Bert geloven in kansen geven. Dat dat niet altijd leidt tot succes, is niet zo erg. Bert: ‘Zo kwam hier een jongen werken met autisme. BAKEN had die doorverwezen. Hij was hier maar een paar uur en we voelden het al aankomen: het was hier veel te druk voor hem.’ Ook al was het voor die jongen geen succes, elke kennismaking is een kans, zowel voor de vrijwilliger als voor het DSMG.

Een gevarieerde vrijwilligersploeg heeft vooral veel voordelen. Elke vrijwilliger brengt zijn eigen expertise, zijn netwerk en zijn persoonlijkheid in de organisatie. Bij het DSMG werken bijvoorbeeld mensen die nu vrijwillig doen wat ze vroeger beroepshalve deden. Zo kwam een vrijwilliger bij het DSMG terecht na een burn-out. Na twee jaar was hij er weer bovenop en kon hij weer een gewone job aan. Precies die bemiddelende rol nemen Bert en Louis graag op zich: ‘We proberen. En ik denk dat we erin slagen mensen te helpen om ook hun leven buiten het DSMG uit te bouwen. Er groeien bij ons ook vriendschappen of kameraadschappen. Contacten die een enorme verrijking zijn.’

‘Als mensen zelf verantwoordelijk zijn voor hun afdeling, zijn ze ook meer gemotiveerd. Zo hebben we mensen die hier al vijftien jaar enthousiast meewerken omdat ze hun afdeling zelf in handen mochten nemen. Maar er zijn er ook die hier naartoe komen om sociale redenen, die graag komen omdat ze dan uit hun isolement raken. Dat is prima. Zolang wij er voor iemand kunnen zijn, iets voor iemand kunnen betekenen, maakt het niet uit of die persoon vooral koffie komt drinken. Wat die medewerker ook doet, het is altijd mooi meegenomen.’

Een echt uitgeschreven vrijwilligersbeleid heeft het DSMG niet. Maar als ze de missie van hun medewerkersbeleid in één zin moeten samenvatten, is dat: mensen werk geven dat ze graag doen. Soms afwisselend werk, zodat mensen niet altijd hetzelfde moeten doen. Dat geldt ook voor de medewerkers

DSMG
een bron van
informatie

NIEUWE BROCHURES

Asbest in je erfgoedcollectie

Samen met heemkundige kringen en lokale musea gingen Histories en ETWIE in 2021 en 2022 op zoek naar asbest in erfgoedcollecties. We vonden het mineraal op onverwachte plaatsen en onderzochten hoe je er eenvoudig maar toch veilig en verantwoord mee kan omgaan. De resultaten van dit onderzoek werden onlangs gepubliceerd in de informatiebrochure 'Asbest in je erfgoedcollectie? Wegwijzer voor erfgoedvrijwilligers'.

Herkenning

De eerste stap naar een veilige collectie is het herkennen van verdacht materiaal. Wist je dat asbest vroeger frequent in allerhande huis-, tuin- en keukenproducten werd verwerkt? Van keukentafels, haardrogers en strijkijzers tot filmprojectoren en schoolborden: asbest was niet weg te denken uit ons

dagelijks leven. Ondertussen behoren deze gebruiksvoorwerpen tot ons collectief geheugen en worden ze bewaard in collecties van talrijke heemkundige kringen en andere erfgoedorganisaties, maar dit is niet zonder gevaar.

Risico's

We gaan dieper in op het gebruik van het mineraal in de geschiedenis en we staan stil bij de gezondheidsrisico's en het beleid dat wordt ontwikkeld om die gezondheidsrisico's te beperken. We tonen dit aan aan de hand van een aantal zeer concrete voorbeelden en geven vier praktische tips over hoe je veilig en verantwoord omgaat met asbest in jouw asbestcollectie. Toch nog twijfels? Dan reiken we tot slot ook nog enkele hulplijnen aan die je kan raadplegen.

Deze brochure is een gezamenlijk initiatief van ETWIE en Histories.

Lees de volledige brochure op onze website

Hoe betrek je vrijwilligers in maatschappelijk kwetsbare posities bij je erfgoedorganisatie?

Histories ontwikkelde een nieuwe brochure met handvatten en tips voor wie inclusief aan de slag wil met vrijwilligers met een afstand tot de arbeidsmarkt. De brochure werd op 22 oktober 2022 voorgesteld tijdens een studie- en ontmoetingsdag rond dit thema.

Interviews

Hoe doe je dat, een inclusief vrijwilligersbeleid organiseren? Waarvoor kan je maatschappelijk kwetsbare vrijwilligers inzetten en hoe zorg je ervoor dat het een win-win is voor beide partijen? Of kies je er als organisatie bewust voor om vooral in te zetten op wat je voor die vrijwilligers kan betekenen? We legden deze vragen voor aan verschillende erfgoedorganisaties in Vlaanderen en Brussel die vrijwilligers met een afstand tot de arbeidsmarkt betrekken bij hun vrijwilligerswerking.

Tips

Aan het begin van de brochure lichten we de termen 'diversiteit', 'inclusieve vrijwilligerswerking' en 'kwetsbaarheid' toe. Vervolgens beschrijven we de positieve effecten van vrijwilligerswerk en geven we 10 tips voor een inclusieve vrijwilligerswerking. Hierna laten we de erfgoedorganisaties aan het woord. We interviewden 20 erfgoedorganisaties over 'hoe' en 'waarom' deze erfgoedorganisaties aan inclusieve vrijwilligerswerking doen.

Download de volledige brochure op onze website of bestel een papieren exemplaar!

VERNIEUWDE DATABANK

Rituelendatabank in nieuw jasje

De rituelendatabank van Histories onderging een ware metamorfose en werd inhoudelijk volledig geactualiseerd. De bestaande fiches werden gecontroleerd en bijgewerkt en er werden nieuwe fiches toegevoegd. Ook plaatsen we graag de mensen die rituelen levend houden in de kijker met interviews, in onze nieuwe rubriek 'Over-dragers'.

en zet hiermee de missie van erflater LECA verder. Als expertisecentrum voor Cultuur van Alledag verzamelde LECA heel wat informatie over rituelen en gebruiken in Vlaanderen in een databank.

Wat zijn rituelen?

Rituelen geven het leven van mensen vorm en kleur... ze worden persoonlijk ingevuld maar krijgen evengoed vorm binnen een gemeenschap. Het zijn tradities, gebruiken of gewoonten die van generatie op generatie worden doorgegeven. Ze vertellen iets over onze identiteit en manier van leven en hebben vaak ook een speciale betekenis.

Naast de rituelen zelf zetten we ook graag mensen en verenigingen in de kijker die de rituelen levend houden en doorgeven aan nieuwe generaties. Dit doen we door ze te interviewen in onze rubriek 'Over-dragers'. Zo geven we een gezicht aan een ritueel of gewoonte!

Histories brengt die rituelen, groot en klein, graag onder de aandacht

Ontdek de nieuwe rituelendatabank

<https://historiesvzw.be/ritueel/rituelendatabank/>

Histories inspireert, informeert en ondersteunt erfgoedvrijwilligers met een gevarieerd vormingsaanbod. We maken een aanbod, zowel op eigen initiatief als in overleg en samenwerking met andere actoren. Naast fysieke vormingen organiseren we ook online vormingen en zijn er ook heel wat vormingen die je van thuis uit online kan (her)bekijken.

Ontdek ons volledige aanbod op www.historiesvzw.be/vorming

Vormingsaanbod

Aan de slag met kapelerfgoed

Wil je graag informatie vinden over een kapel in je buurt? Of wil je er een activiteit rond organiseren maar weet je niet hoe hieraan te beginnen? In twee sessies gaan we dieper in op de tradities en gebruiken, waar je informatie kan vinden en hoe je zelf aan de slag kan gaan met je kapel.

Waar & wanneer 28 februari en 14 maart (Ternat), 2 en 16 maart (Kortrijk), 7 maart (Aarschot) en 21 maart (Turnhout), 7 en 21 maart (Eeklo), 9 en 23 maart (Hoeselt)

Lesgevers Laura Hemelings (Histories), Hendrik Vandeginste (Histories) of Bert Verheyden (PARCUM)

Partners het project 'Kapelletjes in Vlaanderen' wordt gecoördineerd door PARCUM

Wat? **vorming**

Crowdfunding: Hoe zorg je dat het publiek investeert in je kleinschalig erfgoedproject?

Wil je graag jouw erfgoedproject financieren via crowdfunding of publieksfinanciering maar weet je niet goed hoe eraan te beginnen? Welke projecten hebben doorgaans kans op slagen? Via deze infosessie krijg je stap voor stap informatie over het proces van crowdfunding en de werkwijze van het Geef om Erfgoed-platform, voor kleinschalige erfgoedprojecten in Vlaanderen en Brussel.

Waar & wanneer 1 maart (online)

Lesgevers Frederik Lamote en Tine Marguillier (Growfunding)

Partners FARO, Herita, PARCUM, Davidsfonds en Growfunding

Wat? **infosessie**

Vrijwilligers rekruteren en motiveren voor lokale erfgoedverenigingen

Hoe trek je nieuwe (jonge) vrijwilligers aan? En hoe hou je ze aan boord? In dit vierdelig online traject krijg je tips over het aantrekken en motiveren van vrijwilligers bij jouw erfgoedorganisatie. Naast theorie, goede voorbeelden en uitwisseling van ervaringen met erfgoedverenigingen, werk je zelf aan opdrachten. Zo heb je op het einde van het traject een ruw plan voor het vrijwilligersbeleid in je vereniging.

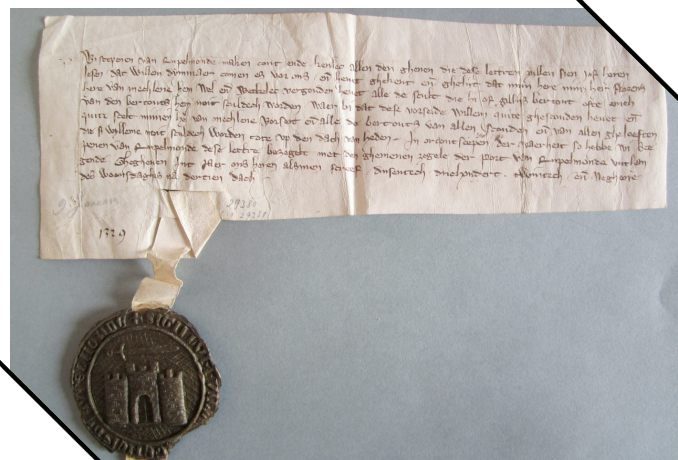
Waar & wanneer 17 april, 15 en 29 mei, 12 juni (online)

Lesgever Daphné Maes (Histories)

Wat? **online traject**

Oud schrift en documentanalyse voor gevorderden

Een correcte analyse van een document vereist meer achtergrondkennis van de institutionele of juridische context waarbinnen een bron tot stand is gebracht. Het interpreteren van alle gegevens, cijfers, data, munten, zegels in de juiste context is eveneens belangrijk. In deze lessenreeks maak je grondig kennis met diverse bronnen uit het ancien régime die in het Rijksarchief bewaard worden.

Waar & wanneer 20 en 27 april, 4-11-25 mei, 1 juni

Lesgever Michel Oosterbosch

Partner Rijksarchief

Wat? **vormingsreeks**

voorjaar 2023

Graven in middeleeuwse en vroegmoderne bronnen van het Rijksarchief - [volzet]

Het bronnenmateriaal dat in het Rijksarchief bewaard wordt bevat een schat aan informatie voor genealogisch en (lokaal) historisch onderzoek. Tijdens de workshops geeft een medewerker van het Rijksarchief je telkens praktische informatie voor het gebruik van het bronnentype in kwestie. **Opgelet!** De cursus is volzet. Wie inschrijft komt terecht op een wachtlijst. Bij positieve evaluatie wordt de cursus herhaald.

Waar & wanneer 5-12-26 mei (Hasselt)

Lesgevers Iason Jongepier, Rombout Nijssen en Hendrik Callewier (Rijksarchief)

Partner Rijksarchief

Wat? **workshop**

Metaalvondsten conserveren

Hoe kan je op een effectieve manier je metaalvondsten reinigen? En hoe kan je ze daarna ook duurzaam bewaren? Zit je als metaaldetecterist met zo'n vragen, dan is deze vorming iets voor jou! Els Tielemans, conservator bij IOED Erfpunt, zal door middel van een lezing haar ervaring met metaalconservatie delen. Achteraf krijg je een rondleiding in het onroerend erfgoeddepot Waasland.

Waar & wanneer 22 april (Sint-Niklaas)

Lesgever Els Tielemans (IOED Erfpunt)

Partner Erfpunt en Detectum

Wat? **vorming**

Hoe betrek je jongeren bij je erfgoedactiviteit voor jongeren?

Hoe bereik je jongeren? Het is en blijft een actuele vraag die bij veel - grote én kleine - organisaties leeft. In deze vorming geven wij concrete tips over hoe je jongeren kan betrekken bij het organiseren van je erfgoedactiviteit en hoe je daarvoor jouw organisatie meer jongerenproof kan maken. Zo gaan we dieper in op het uitbouwen van een structurele jongerenparticipatie, en wordt er uitgelegd hoe je jouw activiteit meer kan aanpassen aan jongeren en je erfgoed aantrekkelijker maakt.

Waar & wanneer 10 mei (Oost-Vlaanderen), 17 mei (Herentals), 22 mei (Vlaams-Brabant), 24 mei (Genk), 31 mei (Roeselare)

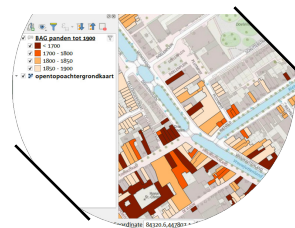
Lesgevers Paulien Herck (AmuseeVous/Bamm) & Anton Van Dijck (Mastiek/Bamm)

Partners FARO, Open Kerken en Davidsfonds

Wat? **lerend netwerk**

Digitale kaarten maken in Quantum GIS

Via het programma Quantum GIS (QGIS) kan je zelf aan de slag om digitale kaarten te maken. In dit lerend netwerk willen we focussen op een fysieke kaart op perceelsniveau van je gemeente digitaal te maken. In deze gratis digitale uitwisselingsessie bekijken we welke vragen er nog zijn. We toetsen af wat de toekomstige werking van zo'n lerend netwerk kan zijn.

Waar & wanneer 15 mei (online)

Lesgever Moderatie door Hendrik Vandeginste (Histories)

Wat? **lerend netwerk**

Lerend netwerk reuzencultuur

In het kader van het project Focus Vakmanschap organiseren we een lerend netwerk over reuzencultuur. Het doel van het project is om de verschillende lagen van het reuzenambacht in kaart te brengen. Tijdens de bijeenkomst in maart leggen we de focus op de hoofden en de onderstellen van reuzen en hoe die gemaakt kunnen worden.

Waar & wanneer 25 maart (Kortrijk)

Lesgevers Moderatie door Frea Vancraeynest (Histories) en Laura Hemelings (Histories)

Wat? **lerend netwerk**

Tijd-Schrift: Op papier

In het decembernummer van Tijd-Schrift zet de redactie in vijf artikels en één interview papier centraal. Vandaag is papier zo alomtegenwoordig dat we soms vergeten dat het zelf ooit een vernieuwing was en grote gevolgen had voor de verspreiding van teksten en kennis. Dankzij papier konden veel meer mensen de informatie die zij belangrijk vonden bijhouden.

Of digitaal?

Uit een rapport van de OESE, Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, dat in de zomer van 2022 verscheen, blijkt dat leerlingen die evenveel of meer op papier lezen dan digitaal, niet enkel beter scoren op de PISA-test, maar ook meer plezier beleven aan het lezen. Het is de zoveelste studie waarbij lezen op papier wordt afgezet tegen digitaal lezen.

Kruispunt

Het mag duidelijk zijn dat het thema de laatste jaren erg in trek is. Het lijkt er op dat we als samenleving op een kruispunt zijn beland: we 'consumeren' steeds meer digitaal, maar houden tegelijk nog sterk vast aan papier als medium. Maar voor hoelang nog? Met de stijgende prijzen voor hout en energie, wordt op papier drukken steeds duurder. Is dit de definitieve doodsteek voor het gedrukte boek, papieren kranten, tijdschriften en andere papieren producten? Of houdt

om zelf aan de slag te gaan. Op papier of digitaal: dat laten we graag in het midden.

Abonnement

Ontdek alle informatie over Tijd-Schrift, met ook een overzicht van de vorige nummers op www.tijd-schrift.be. Tijd-Schrift verschijnt driemaal per jaar. Een jaarabonnement kost 25 euro. Een los nummer kost 10 euro (+ 4,75 euro verzendingskosten).

Bestellingen kunnen doorgegeven worden via info@tijd-schrift.be.

papier ondanks alles stand?

Het mag duidelijk zijn dat over de omslag van papier naar scherm het laatste woord nog niet geschreven of getypt is. Of we ooit volledig afscheid gaan nemen van papier, is twijfelachtig. Wat de toekomst ook brengt, we hopen dat dit nieuwe nummer van Tijd-Schrift voor inspiratie kan dienen

Data! Data! Data!

Nieuwe inzichten door beschrijven onderzoeksdata

'Data! I can't make bricks without clay', zei Sherlock Holmes tegen Watson om hem het belang van data voor het onderzoek duidelijk te maken. Ruwe data of gegevens zijn de grondstof van elk onderzoek. En zoals sommige andere grondstoffen zijn ze vaak onzichtbaar en moet je graven om hen naar de oppervlakte te brengen. In het najaar van 2022 ging bij Histories de pilootfase van start van het project CoDE-x, dat als ambitie heeft om datasets van erfgoedvrijwilligers beter zichtbaar en herbruikbaar te maken. We kijken kort vooruit.

Waardevol maar kwetsbaar

Erfgoedvrijwilligers zijn royale leveranciers en auteurs van erfgoeddatasets. Ze doen dat ter ondersteuning van eigen onderzoek, uit interesse of zelfs puur voor het plezier van data te verwerken. De datasets die ze samenstellen zijn waardevol maar vaak ook kwetsbaar. Ze worden bijgehouden op een lokale computer, in verouderde bestandsformaten, gebonden aan personen, op kwetsbare dragers en ga zo maar door. Iedereen doet dit naar best vermogen, in uiteenlopende formaten en systemen, op de manier die hem of haar het beste past.

Duurzamer

'Om deze datasets beter te leren kennen en hen toegankelijker te maken, willen we hen in de eerste plaats in kaart brengen door ze te registreren', zegt Lisa Tjigtgat van Histories. 'Dat is een eerste stap om hen duurzamer te bewaren. We hebben daarvoor een nieuwe databank online gezet. Deze is niet enkel nuttig voor andere onderzoekers, maar de analyse van deze gegevens moet ons ook helpen om onze visie over datasets verder te verfijnen.'

Heb jij ook datasets gemaakt over jouw onderzoek en wil je deze bereikbaar maken voor andere erfgoedonderzoekers? Registreer je dataset in CoDE-x via: <https://historiesvzw.be/code-x>

Vragen over het project? Neem dan contact op via lisa.tjigtgat@historiesvzw.be

\ Brieven van Guido Gezelle online raadpleegbaar

Het Guido Gezellearchief van de Openbare Bibliotheek Brugge wil op termijn zowat 7.700 brieven van Guido Gezelle transcriberen en ontsluiten. Deze brieven worden bewaard in verschillende archief- en documentatie-instellingen. Momenteel zijn met behulp van vrijwilligers al zo'n 1.500 brieven gedigitaliseerd en beschikbaar voor het grote publiek.

<https://edities.kantl.be/gezelle/>

\ Heemkring Zonnebeke maakt databank 'Vluchtelingen 14-18'

De nieuwe databank bevat een verzameling van bijna 4.000 fiches van streekgenoten die voor het geweld van de Grote Oorlog naar Frankrijk op de vlucht gingen. Het project kwam toe stand met dank aan verschillende vrijwilligers en de financiële steun van erfgoedcel CO7.

<https://refugees.heemkring-zonnebeke.be/>

\ MMMONK: monastieke manuscripten online ontsloten

Middeleeuwse manuscripten veiligstellen, een echt monnikenwerk? In het project MMMONK worden de digitale beelden van maar liefst 734 middeleeuwse monastieke manuscripten ontsloten én samengebracht in een virtuele bibliotheek. Om dit te verwezenlijken slaan de Openbare Bibliotheek Brugge, de Universiteitsbibliotheek Gent, het Grootseminarie Brugge en het Bisdom Gent de handen in elkaar.

www.mmmonk.be

\ Online tool paleografie van archiefinstellingen

'Wat staat daer?' is een Nederlandse website met oefeningen voor het lezen van oude handschriften. Het platform biedt teksten aan uit verschillende periodes (van de middeleeuwen tot de 20ste eeuw) en over verschillende thema's. Recent sloten vanuit Vlaanderen ook de rijksarchieven van Hasselt, Brugge en Kortrijk aan bij dit initiatief. Zo zijn er nu ook oefeningen uit Vlaanderen beschikbaar.

www.watstaetdaar.nl

\ Schadeatlas bibliotheken gratis online beschikbaar

De Schadeatlas bibliotheken is een hulpmiddel bij het uitvoeren van een schadeonderzoek van bibliotheekcollecties volgens de Universal Procedure for Library Assessment (UPLA). De publicatie geeft in woord en beeld een beschrijving van alle schadegevallen die relevant zijn bij de ontwikkeling van een behouds- en beheerplan.

www.vlaamse-erfgoedbibliotheeken.be

\ Update je gegevens op Erfgoedkaart

De Erfgoedkaart geeft een overzicht van cultureel-erfgoedorganisaties in Vlaanderen en Brussel. Ook erfgoedverenigingen zijn talrijk aanwezig. Help je het overzicht mee up-to-date houden voor jouw vereniging?

www.erfgoedkaart.be

\ 2023: Europees jaar van de fabrieksschoorstenen

EFAITH (European Federation of Associations for Industrial and Technical Heritage) wil dit jaar de aandacht vestigen op het erfgoed van fabrieksschoorstenen door er een inventaris van aan te leggen. Wie in Vlaanderen wil deelnemen aan het project, kan contact opnemen met de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie (VVIA).

www.industrieelerfgoed.be

Praktijktips

Op zoek naar tips en tools die je kan gebruiken in je erfgoedpraktijk? Om bij te dragen aan duurzame kennisontwikkeling binnen de sector, documenteert Histories haar activiteiten, opgebouwde kennis en ervaringen. We publiceren onze opgebouwde kennis en ervaringen – zowel theoretisch als toegepast – in uiteenlopende formats: van een artikel tot een brochure, van een video tot een toolbox. Dit handige instrumentarium maken we toegankelijk via het online platform Praktijktips.

Ontdek het overzicht op historiesvzw.be/praktijktips en blader door de thema's!

Heb je een vraag of een concreet idee voor een nieuw instrument? Neem dan contact op met info@historiesvzw.be

Nieuwe tools op familiegeschiedenis.be

onderzoek familiegeschiedenis website

De eerste stappen zetten in stamboomonderzoek kan erg overweldigend zijn. Met deze nieuwe tools helpen we je beter op weg: 'Oude vlevormen', 'Symbolen en afkortingen', 'Latijnse termen' en 'Oude maten en gewichten'.

Collecties duurzaam registreren in een rekenblad

collectie digitaal artikel

Een kopie van je collectie-inventaris is snel gemaakt met een rekenblad en je kan hem meteen delen met je collega's en andere geïnteresseerden. We geven een aantal tips hoe je voor onderzoekers en ontwikkelaars die met jouw rekenblad aan de slag gaan het leven een stuk eenvoudiger kan maken.

Wet betreffende de rechten van vrijwilligers

organisatie artikel

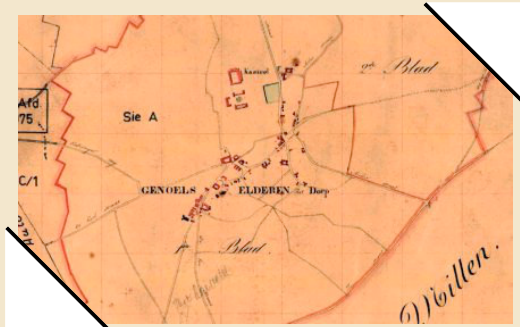
Sinds 1 januari 2007 is de 'wet betreffende de rechten van de vrijwilligers' volledig van kracht. Elke organisatie die met vrijwilligers werkt, is sindsdien verplicht deze wet toe te passen. Op onze website lees je hoe een erfgoedvereniging kan voldoen aan deze wet.

Onderzoeksmogelijkheden van het kadaster

onderzoek artikel

Het Rijksarchief heeft in mei 2017 een onlinecollectie kadastrale kaarten en documenten gelanceerd, die in totaal zo'n 85.000 scans omvat. In dit artikel verneem je meer over het ontstaan van het kadaster, de inhoud van de collectie en de vele onderzoeksmogelijkheden die deze collectie in combinatie met andere bronnen biedt.

Storytelling met Facebook

communicatie artikel

In een digitale wereld van algoritmes en advertenties moet alles vlug en compact zijn. Voor een goed verhaal daarentegen, maken we wel graag tijd. In dit artikel bieden we jou graag wat inspiratie om zelf boeiende, actieve en relevante berichten te delen op Facebook.

Expo-voor-één-dag

publiekswerking artikel

Veel tentoonstellingen zijn van korte duur, soms zelfs voor één dag. Hoewel de intentie er is om een langer lopende expo te organiseren, is het niet altijd haalbaar omwille van tal van praktische redenen. In dit artikel vind je 15 tips voor de realisatie van een expo-voor-één-dag.

Jouw foto volgende keer op deze pagina? Stuur een foto van jouw activiteit met korte omschrijving naar nieuws@historiesvzw.be

DADIZELE – In januari vond in Dadizele de eerste West-Vlaamse heemkundige beurs plaats. Met honderden bezoekers was ze een groot succes. De bezoekers snuisterden in deze gezellige drukte in boeken, postkaarten en overlijdensberichten.

BAARLE – Heemkundekring Amalia van Solms gaf in samenwerking met supermarkt Jumbo een stickerboek uit. Met zo'n 175 fotostickers wordt een inzicht gegeven in de geschiedenis van Baarle-Hertog, Baarle-Nassau, Castelné, Ulicoten en Zondereigen.

ZONNEBEKE – Hans Van Bockstael en Patrick Syx van de schuttersgilde Sint-Sebastiaan Beselare werden afgelopen zomer tot ridder geslagen in de Europese orde van de Heilige Sint-Sebastianus. Begin dit jaar werden ze hiervoor gehuldigd door de burgemeester van Zonnebeke.

Kalender regionale en landelijke erfgoedevenementen

18 maart	Congres Familiekunde Vlaanderen
18 maart	Gouwdag Heemkunde Antwerpen
23 april	Erfgoeddag (FARO)
26-28 mei	Archeologiedagen
24 juni	Heemdag Heemkunde West-Vlaanderen
10 september	Open Monumentendag (Herita)
23 september	Histories Festival
24 september	Gildedag Federatie van Historische Schuttersgilden
30 september	Heemdag Heemkunde Oost-Vlaanderen
14-15 oktober	Dag van de Trage Weg (Trage Wegen vzw)
6-12 november	Nachten van de Geschiedenis (Davidsfonds)

Op de hoogte blijven?

Meer dan 4.000 abonnees op onze maandelijkse nieuwsbrief!

www.historiesvzw.be/nieuwsbrief

- \ Nieuwe activiteiten en publicaties van Histories voor erfgoedvrijwilligers en -verenigingen
- \ Nieuws over historisch onderzoek
- \ Goede voorbeelden van andere vrijwilligers en verenigingen
- \ Belangrijk nieuws uit de erfgoedsector

Over Histories

Wie steun zoekt bij het uitoefenen van erfgoedpraktijken zoals heemkunde, genealogie, metaaldetectie en cultuur van alledag, kan een beroep doen op de dienstverlening van Histories. Als eerstelijnsorganisatie ondersteunen we erfgoedvrijwilligers met advies op maat, vorming en begeleiding, zowel rond de verschillende erfgoedfuncties en praktijken als rond bestuurlijk-organisatorische aspecten van een vereniging. Interesse, een vraag of een concreet idee? Contacteer ons via info@historiesvzw.be of via [facebook.com/historiesvzw](https://www.facebook.com/historiesvzw)

Vlaanderen
verbeelding werkt